

ALKOHOLIZAM I NARKOMANIJA

ALKOHOLIZAM

- Za alkoholizam se obično kaže da predstavlja bolest pojedinca i društva.
- O štetnosti alkoholizma još su stari Grci bili svjesni, ali tek u 19. vijeku jedan američki ljekar je alkoholizam definisao kao bolest.
- Svjetska zdravstvena organizacija je alkoholizam uvrstila u spisak bolesti 1952. godine.

- Potrebno je razlikovati pijeње alkoholnih pića i prekomjerno pijeње.
- Mnogi ljudi piju, a nijesu alkoholičari. Neki će cijelog života biti umjerenjaci - piti tzv. društveno dozvoljene količine alkohola, dok će drugi postati alkoholičari.
- Alkoholizam je bolest, a alkoholičar je bolesnik kod koga zbog prekomjerne upotrebe alkoholnih pića nastaju psihička i fizička zavisnost, zdravstveni problemi, porodični i društveni poremećaji.

- Razvoj alkoholizma ima određeni tok:
 1. faza društvene potrošnje - osoba osjeća da mu alkohol pruža zadovoljstvo i olakšanje. Osoba pije povremeno, malo da „olakša“ muke, „opusti“, „smiri“. Dakle, osoba pije češće umjereno, a u pogodnim prilikama se i opija: svadba, nedjeljni ručak sa prijateljima, drugarski susreti u kafani, slave, rođendani i sl.

2. faza alkoholizma - osoba sve više pije i postaje zavisna od alkohola. Što više pije tolerancija organizma prema alkoholu se sve više povećava. Alkoholikar pije redovno, ritualno, svakodnevno, intenzivno i sve više da ublaži psihičke patnje napetosti. Psihička zavisnost je uspostavljena - za svaki problem, za svaku nesigurnost, za svaku nevolju, alkoholikar se „hvata“ čaše, tačnije „hemijske štake“ za poštapanje kroz život.
3. toksikomanska faza - faza nepovratnih oštećenja. Alkoholikar pije svakodnevno - stvorena je fizička zavisnost. Dolazi do pada tolerancije organizma na alkohol. Organizam sve slabije podnosi alkohol „jedna čaša malo, dvije mnogo“. Ne može bez alkohola, stigao je do „dna“.

- Alkoholizam je rezultat bioloških, psiholoških i socijalnih faktora. Od socijalnih faktora ističu se velika društvena tolerancija i pozitivni stereotipi vezani za umjereno i pretjerano pijeње alkoholnih pića. Pijeње alkoholnih pića je simbol i pokretač svih manifestacija društvenosti, usled čega djeca, učeći po modelu, stiču iskustva sa alkoholom u ranim fazama socijalizacije.
- Smatra se da su 3-5 % svjetske populacije alkoholičari, muškarci značajno češće nego žene. Zloupotreba alkohola povezana je sa brojnim socijalnim problemima, od kojih se najprije javljaju porodični, a potom i profesionalni.

NARKOMANIJA

- Nije svako korišćenje droga narkomanija. Različiti oblici upotrebe droga u medicinske svrhe prisutne su vjekovima širom svijeta.
- Izraz narkomanija koristi se u užem značenju za periodičnu ili stalnu (zlo)upotrebu psihoaktivnih supstanci koje stvaraju stanje zavisnosti i čija su ilegalna proizvodnja i promet kažnjivi zakonom.
- Zavisnost može biti psihička i fizička.

- Psihička zavisnost je psihička potreba da se drogom riješe različite subjektivne i objektivne teškoće, odnosno zavisnost u kojoj preovlađuju psihičke smetnje pojedinca pa svoju psihičku napetost, emocionalnu nelagodnost, nesigurnost... kontroliše samo putem droge.
- Fizička zavisnost je metabolička zavisnost u kojoj preovlađuju fizičke smetnje kod prekida uzimanja droga. Organizam ne može bez droge. Droga je postala sastavni dio metabolizma ćelije i tako se organizam prilagodio na drogu.

- Nastanak zavisnosti je rezultat interakcije brojnih faktora: bioloških faktora, faktora vezanih za razvoj u adolescenciji (neuspjeh u školi, agresivnost, nedostatak samokontrole, odsustvo socijalnih vještina, seksualno i fizičko zlostavljanje, prva iskustva sa drogama prije trinaeste godine); međuljudski faktori, u koje spadaju - funkcionisanje u porodici (npr. porodične krize, zanemarivanje djece, nedostatak nadzora od strane roditelja, suviše nizak ili suviše visok socio-ekonomski status porodice); odnosi sa vršnjacima (druženje sa problematičnim vršnjacima, npr. onima koji puše, piju ili koriste ilegalne droge); uticaji u školi- nedostatak preventivnih programa, uticaji u lokalnoj zajednici- dostupnost alkohola, duvana, droga i njihova niska cijena...